

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý

PÁBITEĽ

číslo 32

Broňa Kuba instaluje v Lesním ateliéru Kersko výstavu Ostře sledovaný Hrabal, zapůjčenou z Národního muzea fotografie Jindřichův Hradec. Připravuje rovněž pro program Hrabalova Kerska překvapení!

Nenechte si ujít desáté Hrabalovo Kersko!

Jako by to bylo včera - zdá se mnohým pamětníkům, kteří stáli u zrodu Hrabalova Kerska. A už tu máme desátý ročník!

Bylo by chybou, nechat si ho ujít. Nejen kvůli sympatickým hostům a zajímavému programu, ale především proto, že se zase všichni sejdeme a v příjemné atmosféře pod korunami stromů strávíme krásný den. Krom toho, při procházce „po místech, která měl Bohumil Hrabal rád“, uděláme něco pro přírodu - vysadíme novou borovici, a pro historii - pojmenujeme ji Sličná Maryška. Rovněž sběratelé by neměli chybět, neboť sborníček s ohlednutím na všechny ročníky Hrabalova Kerska, bude-li o něj zájem, jaký očekáváme, nelze získat nikde jinde, nežli v Kersku.

PEPIN

Nezamílovanější role Ivy Hüttnerové

Ve foyeru Městského Hálkova divadla v Nymburce vystavovala v únoru letošního roku svoje půvabné obrázky herečka a malířka Iva Hüttnerová. U příležitosti vernisáže ji vyzpovídával Milan Čejka. Došlo i na vzpomínku hrabalovskou.

Kde nacházíte pro svoje obrázky inspiraci?

„Inspiraci nalézám hlavně na přelomu 19. a 20. století a v letech první republiky, stále mě okouzluje atmosféra, poklid a šarm zaniklých dob. Ostatně - mám ráda nádherné staré věci a dokonce je sbírám. Často obdivuji s jakým fortem byly zhotoveny,“ vysvětlila autorka. Malířka v minulém období připravovala zajímavý a divácky úspěšný televizní pořad Domáci štěstí. Ten už se nyní nevyšílá, takže se Iva Hüttnerová soustřeďuje hlavně na výtvarnou tvorbu. „Po malování se mi moc stýskalo,“ dodala.

Ve vašich obrazech je schováno kouzlo staré Prahy, vyznačuje z nich touha po životě, možná jsou plně splněných nebo nesplněných snů. Nechá se soudit, že každý váš obrázek je vlastně příběh, který by se nechal vyprávět?

„Je to pravda. Navíc mě baví příběhy domýšlet. Každý obrázek maluji zcela programově jako literaturu, jako vyprávě-

ní. Někdy dokonce namaluji takové staré vyprávěcí písničky, které se kdysi zpívaly a předváděly na poutích. Hodně mě to baví a nikdo vůbec netuší, jaké příběhy mě při malování napadnou. Snažím se dát svým postavkám příslušný výraz, někdy je to našpulená pusa, jindy úsměv nebo zase smutný pohled.“

Zdá se, že jste opustila hereckou profesi, nestýská se vám po divadle?

„Musím říci, že hereckou profesi jsem nikdy neopustila, ale před šesti lety jsem dostala příležitost uvádět v televizi pořad Domáci štěstí. Ten se vysílal každý týden, natáčení zabralo poměrně dost času, takže jsem přitom nemohla zkoušet v divadle. Ale hlavně, moc se mi stýskalo po malování. Nyní už je situace jiná, takže se teď snažím dohnat několikaletý výtvarný dluh. Ostatně v mém životě se takováto tvůrčí období střídají. Divadlo mám stejně ráda jako malování.“

Koncem sedmdesátých let jste v pražském Divadle Na okraji vytvořila postava

vu strýce Pepina v inscenaci Hrabalových Postřižin. Jak vzpomínáte na toto období?

„Přiznám se, že Pepin byla moje nejzamílovanější role. Vzpomínám ráda a možná ještě dnes bych text dokázala odříkat z paměti. Společně se Zdenou Hrbolcovou, která hrála Maryšku, jsem dokonce měla příležitost jednu scénu před časem zopakovat. Postřižiny měly velký divácký úspěch a hrály se řadu let. Vliv nádherných Hrabalových příběhů se promítl i do mého malování.“

Máte vzpomínku na spisovatele Bohumila Hrabala?

„Bohužel osobně jsme se nikdy nesešli. Bohumil Hrabal v jednom rozhovoru pro noviny uvedl, že naše adaptace Postřižin byla nejzdařilejší. Přitom tuto inscenaci nikdy neviděl, ale řekl mi to Jiří Menzel a ten by mu nelhal. Pokud vím, tak spisovatel se prý nechtěl smířit s tím, že by na jevišti viděl herce v rolích svých rodičů. Mám také radost, že v Hrabalově expozici nymburského muzea je umístěn můj grafický list právě na téma Postřižiny.“

Kde se co šustlo

• Pro letošní léto se chystá neobvyklé divadelní představení. Jde o původní hru se zpěvy na motivy Bohumila Hrabala Postřižiny. Má se jednat o představení, které reprezentuje Středočeský kraj, a tak se v rolích herců objeví i hejtman Středočeského kraje Petr Bendl, senátor Petr Oberfalzer, ředitel nymburského pivovaru Pavel Benák, starostové pobebovských obcí, ale i Jan Rosák, Pavla Švédová, Pavel Vítek, Vladimír Čech a další známé tváře, hasiči z Osova a ze Svinař, koně Jany Červené, kráva Antonína Linhartova ad. Hudbu složil Jan Martínek, scénář napsal a režii má Miloslav Frýdl.

Postřižiny se budou hrát od 16. do 20. července na zámku Dobřichovice, od 23 do 27. července na zámku Svinaře a 22. a 23. srpna v nymburském pivovaru.

• V MF Dnes ze soboty 8. března, příloha Kavárna, v rubrice Co doporučuje říká malíř a grafik Jiří Anderle:

„...Bohumil Hrabal, oscilující mezi groteskou a tragédií, hluboce lidský. Když vyšly Perličky na dně, bylo to zjevení. Myslím, že svět ještě toto dílo znovu objeví.“

• Na prestižní soutěži Česká pivní pečeť v Táboře byl tmavý ležák nymburského Postřižinského pivovaru oceněn stříbrnou medailí. Na podkladě hlasování čtenářů listu Pivní kurýr byl Pivovar Nymburk vyhlášen Pivovarem roku v kategorii středně velkých pivovarů.

„Před několika dny jsme uvedli do provozu měření a regulaci hlavního kvašení,“ vysvětlil ředitel, že do technologie společnost vkládá nemalé prostředky v zájmu spotřebitele. Tato investice si vyžádala částku dva a půl milionu korun.

• Středočeský kraj přišel s velmi zajímavou a prospěšnou iniciativou - udělování „známek kvality“ Potravinářský výrobek Středočeského kraje. Vyhlášení výsledků prvního ročníku se uskutečnilo v sobotu 22. března u příležitosti výstavy Zemědělec na výstavišti v Lysé nad Labem. Mezi čtrnácti oceněnými výrobky se umístilo Postřižinské pivo Bogan, které se nyní může pyšnit titulem Potravinářský výrobek Středočeského kraje za rok 2007.

• V pivovaru v Dalešicích, kde se před lety natáčely scény filmu Postřižiny, nabízí svým návštěvníkům zajímavý suvenýr. Jsou jím kalhotky paní správcové Maryšky - přesně takové, s nohavičkami, jaké halily její zadeček, když ji Francin před zraky členů správní rady pivovaru vyplácel šlahounkem od pumpičky, kterou koupila u firmy Runkas v Boleslavské ulici. Za 250 Kč - nekupte to!

Pivovar Nymburk spol. s r.o.
Pražská 581, 288 25 Nymburk
Web: www.postriziny.cz

První nepřímou zmínku o vaření piva v Nymburce obsahuje listina krále Jana Lucemburského z 26. prosince 1327. S účinností od 1. ledna 1785 byl ustanoven Městský pivovar. První Městský pivovar byl voborem právoplatným, který také rozhodl o tom, komu bude pivovar pronajmá. Pivovarní měšťanského tluh nastalo v lednu 1847, kdy magistrát povolil dovoz cizího piva do města, a to pouze z jedinou podmínkou: pivo musí být chutné. O nevelkých postřizíně let později došlo k prvnímu jednání o zrušení městského pivovaru a zřízení nové skocové společnosti Nymburský pivovar, v roce 1892 byl konstituován Nymburský pivovar, s. r. o. hned během první sezony, kdy nový pivovar působí samostatně, byl dosažen výstav 21 073 hl. Kolem roku 1927 přitoutpila správní rada k rekonstrukci a zřízení. Tato díla byla koncována úspěšně a v období let 1928 až 1929 byla poprvé překročena hranice 30 000 vyrobených hl piva za rok. Po skončení 2. světové války se pivovar dostal v rámci znárodnění do národní správy. Funkci správce vykonával až do komunistického puče v únoru 1948 František Hrabal, otec světově známého spisovatele. Poznámáje V rámci tot. jebilených V současn. pivovarů. F. Postřižinský Značka „J (obsah 5, VÍTĚZOVÉ 2007 Středočeský kraj

Hrabalova causa Anežka Hrůzová

„...ta voštara s Anežkou Hrůzovou, naši lidi si vymysleli, že to udělal Hilsner a ještě jeden pitomec se přihlásil, že viděl toho Hilsnera stát v lese Březině, ten korunní svědek jednou rukou držel bicykl a druhou močil, tak Hilsner dostal kriminál a židi museli z Polné a lidi na ně zpivali písničku Neku-pujte u židů, cukr, kafe, mouku, zabili nám Anežku, modrookou holku... no a vidíte, na smrtelným loži se přiznal bratr Anežky, že to udělal von, skrz peníze...“

Takto svérázně popsal Bohumil Hrabal ve vyprávění svého strýce Josefa Hrabala v knize Taneční hodiny pro starší a pokročilé (Čsl. spisovatel, 1964, str. 64) známou causu, která do dějin vstoupila jako hilsneriáda.

V Polné mají příjemný penzion U Hilsnera

„Po staletí existující otevřená řevnivost a latentní averze obyvatelstva vůči židům se v Polné naplno vyjevila v roce 1899 v případě, který dosáhl světové proslulosti. Tehdy byl židovský mladík Leopold Hilsner obviněn z rituální vraždy švadleny Anežky Hrůzové a soudem v Kutné Hoře odsouzen k trestu smrti. Ačkoliv se poté do boje proti nesmyslným pověrám pustil i tehdejší univerzitní profesor T. G. Masaryk a další autority, byl Hilsner po roce v druhém procesu v Písku znovu odsouzen k trestu smrti, změněnému na doživotí. I když byla v dalších letech obvinění vyvrácena, de iure nebyl L. Hilsner dodnes rehabilitován,“ objasňuje případ v publikaci Židovské město v Polné Jaroslav Klenovský.

Stejně jako okolo dalších knih Bohumila Hrabala se i kolem Tanečních hodin rozpoutala vzrušená veřejná diskuse, v níž dokonce padlo trestní oznámení. Na něj autor zareagoval opět svým typickým způsobem v Morytátu o zavraždění Anežky Hrůzové (Morytáty a legendy, Československý spisovatel, 1968, str. 169):

„... Začalo to tím, že jste mi poslal kopii dopisu, adresovaného Československému spisovateli, dopisu, ve kterém jste správně hned střílel sekané olovo naostro. „Věc: Ostouzení a napadání občanské cti mého otce ve Vámi vydané knížce.“ A hned nato: „Váš člen, p. Bohumil Hrabal, který u Vás loni vydal knížku nazv. Taneční hodiny pro pokročilé, napadl v ní surovým způsobem památku mého zemřelého otce. Učinil tak na str. 64, kde o mém otci, který byl jediným korunním svědkem před dvěma porotami v záležitosti polenských vražd, mluví jako o pitomci a zesměšňuje ho, že prý, v jedné ruce držel bicykl a druhou močil“ atd. Tento způsob odsouzení poctivého dělníka, který až do své smrti byl bezúhonný a požíval

ve svém bydlišti a v nejbližším okolí veliké úcty a vážnosti už proto, že ve zmíněném procesu se nedal zastrašit ničím, ač mu bylo všemožně vyhrožováno (byl učiněn pokus zbavit ho zraku a dokonce místo něho byl, omylem zavražděn jiný, jemu podobný dělník), ani se nenechal podplatit na tehdejší dobu velikými obnosy, jen aby své svědecktví odvolal. Také rodina zavražděné Anežky Hrůzové je v této fantastické knížce hrubě urážena, zejména naprosto lživým a vymyš-

leným tvrzením, že bratr Anežčin Jan, který zemřel ve Žďirci jako řádný občan, na smrtelné posteli prý doznal, že on sám ji zavraždil, a to pro peníze!!! Byli jsme, já i pozůstalí po Janu Hrůzovi, upozorněni čtenáři Lidové knihovny na zmíněnou

Hrabalovu knížku a vyhrazuje si právo soudně zakročit podle Občanského zákoníku z 26./2. 1964 paragrafů: 11, 15 a 16 - nebude-li nám dána veřejná satisfakce a písemné ujištění, že v event. dalším vydaní, popříp. překladech oně knížky budou tyto infamní výmysly vypuštěny, zjednáme si právo jinde.“

Tento dopis jsem, pane Pešáku, dostal od Vás zrovna v době, kdy i ostatní čtenáři mi přicházeli nikoliv dopisem, ale osobně do baráku, tloukli mi na okno, až jsem zděšeně vyskakoval od psacího stroje, a přicházeli mi hlásit, že voda u nich neteče, že popelnice, ač jsou plné, nejsou odváženy, divali se na mne přísně, protože já jsem spisovatel... že tedy oni celý den od božího rána dřeli,

zatímco já jsem se flákal a bavil se psaním a děláním si legrace z poctivých lidí, kteří za svoji práci dostávají tisícovku, kdežto já za svoji zábavu desetitisíce...“

Na předmětnou pasáž z Tanečních hodin (ve třetím vydání z roku 1965 je použit jiný text, je vynechán závěr o Anežčině bratrovi, ale pasáž o korunním svědkovi zůstává: „...modrookou holku... a zašmodrchal se do toho pantáta Masaryk, že to nebyla rituální vražda, že ta krev Anežky nebyla na macesy, ale že to byla jen obyčejná vražda...“) reagoval čtenář - Ing. Dr. Vilém Novák, bytem Karlovo náměstí 4, Praha 2.

Bohumil Hrabal mu odpověděl následujícím dopisem, se sobě vlastním pábitelským sarkastickým humorem.

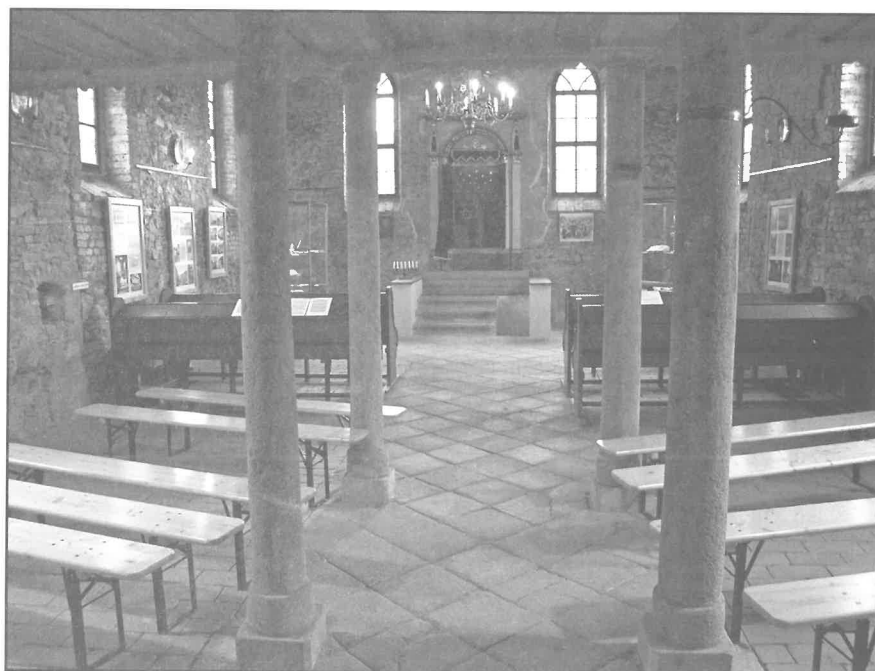
Milý doktore,

slyšel jsem o přiznání bratra Anežky Hrůzové vykládat našeho faráře. Neměl jsem čas zatím se s ním setkat a osobně se přesvědčit o tom, je-li tomu skutečně tak. Měl by o tom být zápis, který by potom mohl sloužit jako dokonalá informace. Potom by ta zpráva spadala do podobné situace, o které jsem zase já slyšel, že samotným vrahem Otylky Vranské nebyl nikdo jiný, než sám profesor Jirásek, který to prý napsal do kšaftu než umřel. To ale jsou góly, co? Ať se ta přiznání stala, nebo nestala, pořád je kolem nás tolik případů, vymyšlených a skutečných, že psát dneska prózu, která by se chtěla jen trochu vyrovnat se skutečností, to je už úkol i nad moje pábitelské síly. Zvedám si laťku dost vysoko, ale pořád mne skutečnost přetrumfne, je vynalézavější než já, počiná si jak některé virové choroby.

Doufám, že někde o sebe klopýtneme a srdečně Vás zdravím,

Váš Hrabal B.

-řeh-

Židovská synagoga v Polné

Milé vzpomínání

Nákladem vlastním vydala na prahu letošního jara Dagmar Veleková roztomilou knížku vzpomínek Pod dojmem chvil. Koupil jsem si ji v Lesním ateliéru Kuba v Kersku (dá se koupit jen tam a v pražské prodejně Českého rozhlasu) a přečetl ji „jedním dechem“.

Autorka rozdělila útlý svazček na dva díly. Důvod tohoto rozdělení vysvětluje v úvodu: „Jako se staletí dělí na letopočty před Kristem (či před naším letopočtem) a po Kristu, tak se v Kersku dělí doba na *před Boganem* a *za Bogana*.“

V „době před Boganem“, tedy v prvním dílu, vzpomíná paní Dagmar na seznámení se svým manželem Edou a na setkávání s přáteli v Praze i v Kersku. V „době za Bogana“ vypráví o setkáních s Bohumilem Hrabalem a jeho ženou Pipsi, o životě v Kersku. Jsou to příhody, dalo by se říci, obyčejné, pro někoho snad až banální, ale napsané s neobyčejnou grácií, s citem pro poetiku okamžiku a s jemným humorem. Je v nich představen Bogan - blízký člověk, přítel, citlivá duše, nikoliv populární spisovatel.

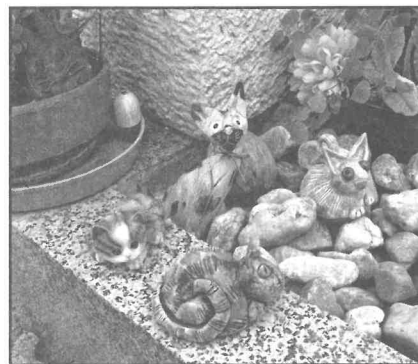
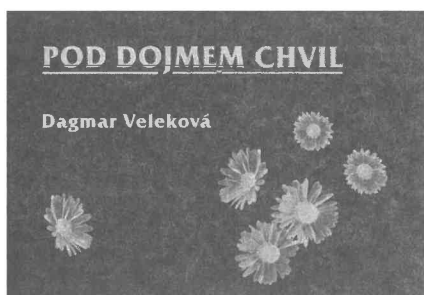
A právě tento přelom je závěrem milé knížky: „Nastala doba, kdy Bohumil Hra-

bal se stal slavným. Tím byl, mimo jiné, obdivovatelí tlačen, postrkován a vlečen do lidského průměru. Vynálezavost jak se s ním seznámit byla bezmezná. Vrcholem

byl organizovaný zájezd autobusem v rámci akce „Sto jarních kilometrů“. Nepřehledné skupiny turistů kráčely kerskými alejemi s cílem dorazit k mistroví. Všichni pak na něm žádali podpis, který měl být současně

potvrzením, že v rámci této akce do cíle došli. Sláva má neslavné výhody a slavné nevýhody. Místo psaní knih se podepisoval, místo hravých úniků byl vysílán na besedy, místo pábení odpovídal na otázky novinářů a sám i sám sobě se vzdaloval...“

Jan Řehounek

Kočky na hrobě

Když se na hradištském hřbitůvku konalo 28. března 1997 rozloučení s Bohumilem Hrabalem, dala mu „na cestu“ švagrová Dáša „kočičáka“. Od té doby sem občas tí neblížší přinášeji figurky kočiček a kladou je na obrubník hrobu.

Až pojedete na desáté Hrabalovo Kersko, zastavte se, třeba i bez kočky, postůjte u hrobu a věnujte vzpomínku spisovatelí, který nezemřel - jen přestal psát.

Ostře sledovaný Hrabal

Již tradičně pořádá Vlastivědné muzeum v Nymburce v závěru března a po celý duben výstavu věnovanou Bohumilu Hrabalovi. Ta letošní je opravdu nádherná. Muzeum se spojilo s Národním muzeem fotografie v Jindřichově Hradci, které zapůjčilo velkou část obrovské kolekce, která byla pod názvem Ostře sledovaný Hrabal vystavena

v loňském roce v jeho prostorách v Jindřichově Hradci. Druhá část souboru fotografií zachycujících spisovatele v mnoha situacích a podobách je souběžně vystavena v Lesním ateliéru Kuba v Kersku.

Výstava v Nymburce potrvá do 25. května, v Kersku si ji budou moci prohlédnout ještě 24. května při Hrabalově Kersku.

Zamyšlení

Občas se kolem akcí pořádaných Klubem čtenářů Bohumila Hrabala ozývají skeptické hlasy, proč že to všechno děláme, ať zmírníme tempo, že je „přehrabalováno“. Osobně se domnívám, že to není pravda. Ba dokonce si myslím, že by, pokud by ho podobní „blázní“, jako jsme my, nepřipomínali, upadl Hrabal v zapomnění. Oficiální tisk o Hrabalovi v poslední době psal jen v souvislosti s dvěma událostmi - Hrabalovou devadesátkou a filmem *Obsluhoval jsem anglického krále*. A potom o akcích Klubu čtenářů. Hrabalovy knihy jsou vydávány velmi sporadicky (podstatně méně nežli např. v Polsku či Itálii) a téměř vůbec nejsou recenzovány. Výjimkou byla opět jen dvě vydání *Anglického krále*, a to v souvislosti s filmem. A ani divadla se Hrabalovými texty moc nezabývají. Z těchto důvodů je prospěšné o Hrabalovi mluvit, pořádat Hrabalovo Kersko a možná, jak se o tom uvažuje, i další festivaly.

Jan Řehounek

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábítel. Registrace: MK ČR E 1088777. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel.: 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, Všecklapská 1666/6, 288 02 Nymburk, tel. 603 238 523, e-mail: jan.rehounek@seznam.cz. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz a Kateřina Kvízová, Ječná 26, 288 02 Nymburk, tel.: 603 415 060, www.kviz.cz, e-mail: kviz@nymburk.cz. Tisk: Tiskárna Marie Blechová, Potoční ul., 288 02 Nymburk, tel.: 325 513 025. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 200 ks.